

Els efectes dels canvis a l'estat del benestar a la vida i el treball dels docents

<http://www.profknow.net>



**Professional
Knowledge**



EU SIXTH FRAMEWORK PROGRAMME
PRIORITY [Citizens] Contract no.: 506493

Entitats participants

- Universitat de Göteborg (UGOT), Suècia
- Universitat de Brighton (UoB), Anglaterra
- Universitat d'Atenes (NKUA), Grècia
- Universitat de Joensuu (UJOE), Finlàndia
- Universitat de Barcelona (UB), Espanya
- Universitat de Les Açores (UAC), Portugal
- St. Patrick's College, Universitat de la ciutat de Dublín (ST.Pat's, DCU), Irlanda
- Universitat d'Estocolm (SU), Suècia



Objectius Generals

- Produir saber al voltant del que pot ser el **coneixement professional i organitzatiu** a l'educació i la salut a Europa.
- Presentar **comparacions** del treball i la vida professional que té lloc en diferents contextos professionals entre i en les professions de l'educació i la infermeria.
- Aconseguir una perspectiva més elaborada de què és el coneixement professional als camps de l'educació i la infermeria, com a base per **desenvolupar estratègies organitzatives, professionals i educatives** tant per part dels professionals com dels administradors i dels que desenvolupen les polítiques.
- Descriure, analitzar i avaluar els actuals **processos de reestructuració** en l'educació i la salut a diferents parts d'Europa des de la perspectiva dels professorat i les infermeres i de les seves experiències de relació amb els "clients".
- Contribuir al **discurs públic i professional** al voltant de les tendències d'integració i segregació als sectors de l'educació i la salut a Europa.
- Contribuir al coneixement professional dels **programes de formació** del professorat i les infermeres als camps canviants de l'educació i la salut en diferents contextos europeus.
- Contribuir a la **integració** de l'àrea europea de recerca.

Estudis desenvolupats

- El canvis a la vida i el treball dels docents als estudis acadèmics.
- Els canvis a la vida i el treball dels docents als informes oficials.
- Qüestionari a 1100 professionals de l'ensenyament de Finlàndia, Irlanda, Suècia i Espanya.
- **Histories de vida del professorat.**
- Histories de vida de les infermeres.
- Informe que relaciona els resultats de tots els estudis.
- Divulgació.

La comparació entre els set països del consorci

- *Assolir una comprensió profunda de les experiències personals a la feina dels docents i de les seves capacitats professionals, tant al present com al llarg del temps.*
- *Comparar experiències de treball professional i de nocions de competència professional entre generacions de docents en diferents contextos europeus.*
- *Presentar descripcions etnogràfiques i anàlisi del treball i la vida del professorat a diferents contextos europeus, per tal de comprendre què pot ser un coneixement professional pràctic al lloc de treball.*
- *Situar en context les histories viscudes dels docents en relació a les històries de la professió, la reestructuració de l'educació, i els canvis socials a Europa, per tal de construir les histories de vida dels docents a Europa.*

Conceptes

- Periodització
- Reestructuració
- Generacions
- Coneixement professional

Preguntes claus

- En quina mesura es troben aquests canvis estructurals a l'escenari de treball quotidià dels docents europeus?
- Quines són les implicacions de les reformes dels sistemes educatius en el coneixement professional pràctic a la feina?
- Com responen els docents a les reformes?
- Hi ha semblances i diferències?
- Es poden trobar en aquest estudi qualitatiu nous fets significatius, o noves interpretacions, que no havien vist als WP1, WP2 i WP3?
- Finalment, es tracta de trobar semblances i diferències en relació a la reestructuració i les seves implicacions al coneixement professional a la feina.

Metodologia dels casos

- Els set estudis de cas es basen en la realització de tres històries de vida per país, a tres docents de Primària de tres generacions que estiguin en primera línia.
- Entrevistes temàtiques i etnografies.
- Es valida amb grups de discussió (*focus groups*).

Temes de les entrevistes

1. Condicions de treball, estatus professional i autonomia.
2. Contingut històric: trajectòries de vida en el context del canvi històric.
3. Relació entre la feina i la vida personal.
4. Experiències clau: incidents crítics.
5. Gènere.
6. Fonts de coneixement (oportunitats per aprendre).
7. Relacions amb els clients i altres persones.
8. Satisfacció a la feina.
9. El coneixement a la feina.
10. Altre informació .

Selecció dels col·laboradors

- Tres generacions de docents d'ensenyament primari, 17 dones i 4 homes.
 - una amb uns 30 anys d'experiència,
 - una amb uns 15 anys d'experiència,
 - una que tot just ha començat la seva carrera professional
-
- Treballen en escoles públiques urbanes i multiculturals.
 - Una visió dels efectes dels recents canvis socials i de les polítiques educatives en la vida professional dels docents.

Temes de l'anàlisi

1. Condicions de treball,
2. Coneixement professional,
3. Posició social,
4. Balanç entre la vida i el treball, i
5. Temes emergents

Focus d'anàlisi

Com les professores:

(2) Descriuen els fets.

(3) Jutgen el fets.

(4) Comprenen i expliquen els fets.

(5) S'identifiquen i posicionen elles mateixes.

(6) Perceben els canvis.

Anàlisi

- Localitzarem les deu àrees.
- Aspectes del coneixement al lloc de treball i en processos de reestructuració i esdeveniments.
- Incidents crítics i carreres en les diferents àrees de la vida com ara carrera professional, carrera familiar, carrera educativa i d'aprenentatge, carrera de coneixement laboral, carrera de reestructuració...

Anàlisi

- Dels set informes nacionals emergeixen diferents “configuracions professional” en termes de les seves implicacions/condicions del coneixement en l’acció.
- Com han afectat els processos de reestructuracions a la professió docent;
- Com el professorat viu aquest canvis;
- Com el professorat afronta aquest canvis;
- Com tots aquests processos afecten la construcció del coneixement a la feina.

(Relacionat amb les majors preocupacions dels docents)

Necessitats educatives especials
(P, Ir, RU)

Condicions econòmiques

Retalls en el pressuposts (P)
Mercantilització (RU)
Xec escolar (S)
Nombre de professors,
Entrada a la professió,
Nombre d'alumnes per classe

Canvis al sistema educatiu
La reestructuració en termes polítics

Currículum

Temporalitats i impactes molt
diferents

Avaluació i rendiment de comptes

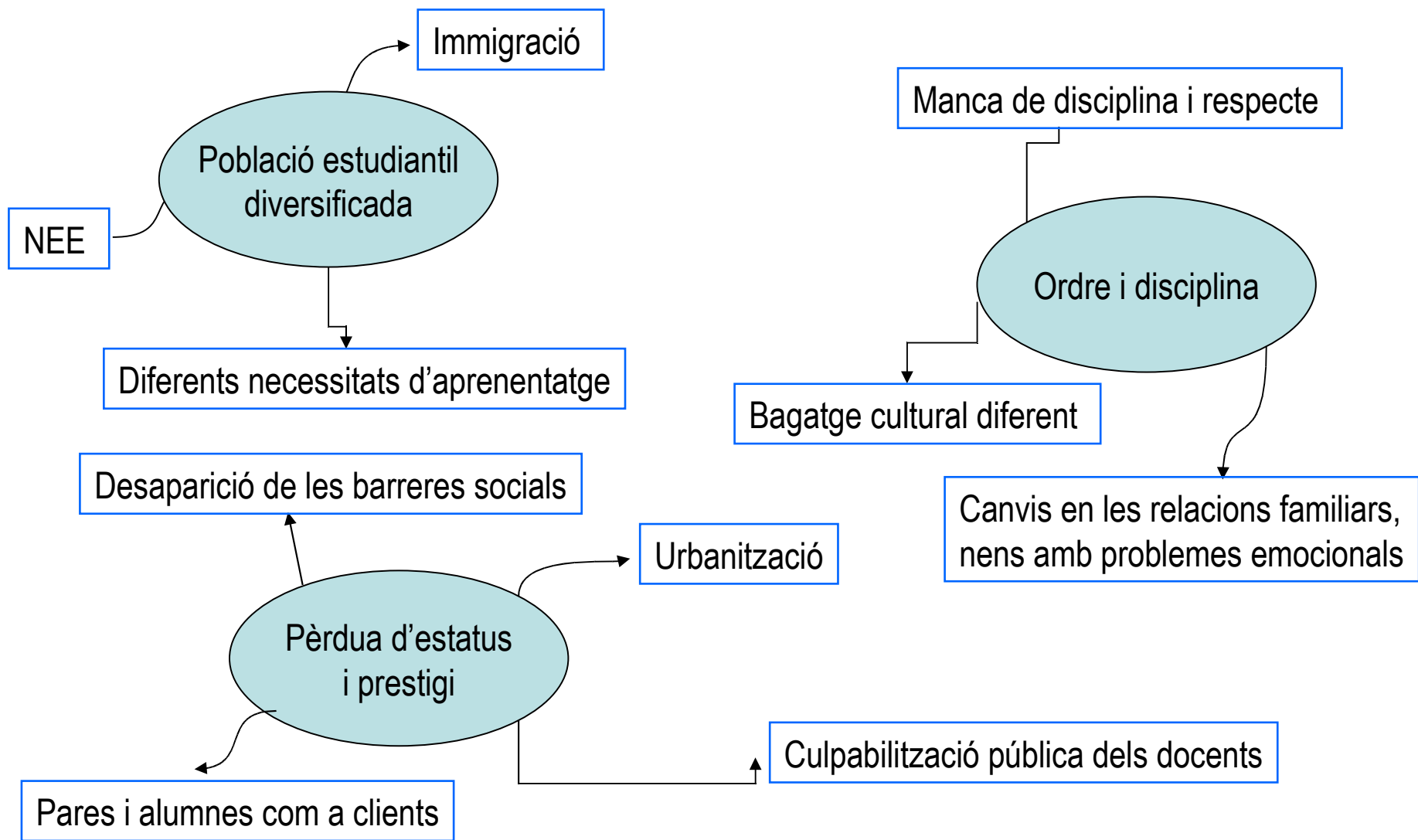
Fonts i impacte molt
diferents

Estructura organitzativa

Descentralització (S, F)
Extensió de l'educació (C)

Àrees de la reestructuració que afecten el treball professional dels docents.

Preocupacions comunes a tots els informes



¿Quines són les implicacions pel coneixement professional i l'aprenentatge al lloc de treball?

- La importància del treball pràctic per als docents. Sobretot aprenen a la feina.
- Si els docents aprenen a l'escola el coneixement a la feina es converteix en una qüestió d'exploració de les condicions en les que aprenen.
- A part d'aptituds personals o biogràfiques, a part del conjunt d'habilitats o coneixements que el professorat considera important, el tema també inclou la disposició estructural per a la generació de coneixement al lloc de treball.

Coneixement professional dels docents

Suècia

Ancorat en la pràctica social

Catalunya

Ancorat en la pràctica social,
Implicacions fortes de la personalitat

Irlanda

Professorat: habilitats
Política: èmfasis en la col·laboració

Conceptes de
coneixement

Portugal

Coneixement fragmentat,
Més diversificat i complex al passat

Regne Unit

Orientat a les habilitats,
al saber com, a l'autoconeixement

Finlàndia

Relativament poc problemàtic,
adquirit per voluntat pròpia,
predisposició personal, interès

Grècia

Receptes, "què fer a la classe",
rebuig explícit del coneixement teòric

Coneixement professional dels docents

- Un compendi de matèries curriculars, habilitats d'ensenyament, experiència laboral, relacions socials dintre i fora de l'escola, intuïció, experiència de vida, relacions afectives, valors ètics...
- Com s'enfronten els docents amb el que ells creuen que ja saben i amb el que creuen que cal aprendre?
- Quines tensions, jerarquies i contradiccions tenen lloc al voltant d'aquestes diferents fonts de coneixement?

Com aprenen els docents

Suècia

Col·laboració (informal)
Esforços col·lectius, formació continuada

Catalunya

Col·laboració (idiosincràtica)
Suport extern

Irlanda

Assessoria i recolzament
Col·laboració "formal"

Conceptes de
coneixement

Portugal

Representant papers especial
Formació continuada
En general poca col·laboració

Regne Unit

Formació continuada d'habilitats
Molt poca col·laboració

Finlàndia

Ancorat en l'autonomia professional
Col·laboració (semiformal)

Grècia

Intercanvi d'idees
En general atmosfera competitiva

El coneixement en acció

Eines i estratègies d'ensenyament per a una població diversificada d'estudiants (I, P, G, S)

TIC

Psicologia del nen,
condicions d'aprenentatge,
cohesió social, dinàmica de
grup (C)

Enfrontant-se en les noves
relacions amb la gestió (S),
les famílies (S, I)

Volen saber

Saben

Què saben/volen saber
els docents

Complir els requeriments
administratius
(RU, P)

L'assignatura
(I, F, G)

Mantenir la disciplina
(I, RU, G, F)

L'escola catalana

- Consideren la formació inicial com quelcom massa acadèmic que no els ha dotat de recursos per fer front als canvis experimentats en els últims anys i que es reflecteixen a l'escola.
- Hi ha una carència de personal adequat, recursos materials i administratius i ajuda de les famílies per poder desenvolupar un projecte educatiu alternatiu que satisfaci les necessitats d'una escola caracteritzada per la diversitat social, cultural, ètnica i lingüística.
- L'escola està fent un enorme esforç per treballar de forma més col·laborativa, però a les classes persisteix una perspectiva individualista de l'ensenyament, centrat en una persona que es vincula amb una orientació disciplinar del currículum.
- Malgrat les condicions de treball, existeix la voluntat de la directora i de la majoria del professorat de fomentar el seu propi desenvolupament professional sota el model del docent reflexiu.
- S'observa una certa preocupació entre les mestres en relació als problemes emergents de disciplina i de control de l'alumnat.

Análisis del impacto de los cambios sociales y profesionales en el trabajo y la vida de los docentes

Ministerio de Educación y Ciencia (BSO2003-02232)

<http://www.cecace.org/proj-cambios.html>

12 històries professionals de vida

- Construirse desde la posibilidad de poder elegir. Patricia Hermosilla, Fernando Hernández y Xosé Manuel Soto.
- Entre la convicción y el dilema: El desafío personal de renovar cada día la ilusión de ser maestra. Patricia Hermosilla, Juana M^a Sancho y M^a Antonia Ordiales.
- Tienes que estar tocado desde el principio por algo. Amalia Creus, Fernando Hernández y Nazario Prieto.
- Cuando el proyecto de vida se vincula a un proyecto de cambio social. Fernando Hernández, Pere Durán e Inma Coscollá.
- La historia de una trabajadora de la enseñanza. Fernando Hernández, Patricia Hermosilla y Tina Fernández.
- Los cambios se me juntan con lo que es la vida, con lo que es la docencia. Fernando Hernández, Sandra Martínez y Teresa Viñals.
- La Biología como interés y la enseñanza como profesión. Juana M^a Sancho, Alicia Cid y Manuel Fernández
- Pasión por la educación. Juana M^a Sancho, Amalia Creus y Fidela Velásquez.
- Una vida en paralelo. Juana M^a Sancho, Pere Duran y Fernando Casal.
- Mirando atrás para seguir adelante. Juana M^a Sancho, Vanesa Giambelluca y Peru Ibáñez.
- El individualista cooperativo y comprometido. Juana M^a Sancho Gil, Sandra Martínez y Julio A. García.
- La pasión por el viaje. Juana M^a Sancho y Begoña Martínez.

- Els docents són subjectes pensants que produeixen, transformen i mobilitzen diferents tipus de coneixement.
- Aquest coneixement no és només cognitiu o instrumental, sinó que inclou dimensions afectives, culturals i socials com una manera d'estructurar les seves experiències professionals i biogràfiques.
- El major repte: repensar les polítiques educatives i els programes de formació inicial i permanent.